

Polska

Jak chronić patenty i znaki towarowe

2015-06-17 12:30:12

W Wielkiej Brytanii prawa autorskie nie podlegają rejestracji. Sam fakt stworzenia utworu i utrwalenia go np. na piśmie zapewnia mu ochronę wynikającą z prawa autorskiego, jeśli tylko utwór spełnia wymagania kwalifikujące go jako ustawy przedmiot ochrony prawa autorskiego. W związku z tym ochrona prawa autorskiego nie podlega opłatom.

W Wielkiej Brytanii sprawami własności przemysłowej i intelektualnej zajmuje się UK Intellectual Property Office. Na stronach tej instytucji, pod adresem www.ipo.gov.uk znajdziemy szczegółowe przepisy i procedury dotyczące tej kwestii.

Przedmiot ochrony

Chronionymi przedmiotami własności intelektualnej są prawa autorskie, patenty, znaki towarowe, znaki przemysłowe. Ochrona przysługuje automatycznie albo w skutek rejestracji.

Własnością intelektualną jest „coś” unikalnego, co fizycznie zostało stworzone – nie wystarczy sam pomysł.

Można chronić m.in. nazwy produktów lub firm, wynalazki, projekty, wygląd produktów oraz napisane, stworzone albo wyprodukowane przedmioty. Ochrona własności intelektualnej może okazać się skuteczniejsza, gdy doszło do jej rejestracji. Rodzaj ochrony zależy od tego co jest jej przedmiotem.

Prawa autorskie i prawa pokrewne

Ochronę praw autorskich reguluje ustawa o prawach autorskich, wzorach i patentach z 1988 r. dostępna pod adresem: <http://www.ipo.gov.uk/cdpact1988.pdf>.

Prawo autorskie chroni każdy przejaw samodzielnej działalności twórczej i artystycznej, w tym:

- utwory literackie, powieści, artykuły prasowe, teksty piosenek, instrukcje obsługi
- utwory dramatyczne, układy choreograficzne, pantomimę

- utwory muzyczne, zapisy dźwiękowe
- utwory artystyczne, zdjęcia, rzeźby, filmy i audycje
- oprogramowanie i bazy danych

Czas trwania ochrony wynikającej z prawa autorskiego zależy od kategorii bądź rodzaju utworu i na ogół jest liczony od daty śmierci autora utworu.

W przypadku utworów literackich, teatralnych, muzycznych, artystycznych oraz filmów ochrona przysługuje przez czas życia twórcy oraz 70 lat od końca roku, w którym twórca zmarł.

Dla nagrań dźwiękowych ochrona obowiązuje przez 50 lat od końca roku, w którym utwór powstał lub roku, w którym miała miejsce jego publikacja. Podobny okres ochronny obowiązuje dla audycji. Nie ma możliwości wydłużenia okresów ochrony prawnej.

Co do zasady, prawo autorskie należy do twórcy lub autora utworu. Prawo przewiduje wyjątki od tej reguły, np. w przypadku zatrudnienia na umowę o pracę, utworów będących efektem pracy większej liczby osób lub utworów powstałych na podstawie umowy bądź zamówienia.

Prawo autorskie jest ze swej istoty prawem prywatnym, zatem to właściciel prawa podejmuje decyzję, co należy robić w przypadku, gdy jego utwór chroniony prawem autorskim jest wykorzystywany bez jego zgody. Mimo że właściciel prawa nie ma takiego obowiązku, zazwyczaj dobre rezultaty daje próba bezpośredniego wyjaśnienia kwestii ze stroną naruszającą prawo. Takie rozwiązanie na ogół pozwala również zaoszczędzić czas i pieniądze.

W niektórych przypadkach może okazać się, że przed wniesieniem sprawy do sądu należy udowodnić, iż podjęta została próba polubownego załatwienia sporu np. w drodze postępowania mediacyjnego. Dopiero gdy to nie przyniesie rezultatów, konieczna jest droga sądowa – jeżeli właściciel prawa jest członkiem organizacji skupiających właścicieli praw autorskich, ta organizacja może być jego reprezentantem w sporze.

W przypadku rozstrzygnięcia sprawy przez sąd, sąd może:

- zakazać podmiotowi dokonującemu naruszeń dalszego niezgodnego z prawem korzystania z tworu, poprzez wydanie stosownego nakazu sądowego
- przyznać właścicielowi prawa do odszkodowania
- nakazać podmiotowi naruszającemu wydanie to- warów właścicielowi prawa autorskiego

Świadome i celowe naruszanie praw autorskich w celach ekonomicznych może być zakwalifikowane jako przestępstwo, co otwiera właścicielowi prawa nowe możliwości postępowania.

Znaki towarowe

Kwestię praw do znaku towarowego reguluje ustawa o znakach towarowych (The Trade Marks Act - 1994) dostępna pod adresem: <http://www.ipo.gov.uk/tmact94.pdf>.

Można zarejestrować dowolny znak, który można przedstawić w sposób graficzny. Znak może składać się z jednego lub wielu słów (w tym sloganów), liter i cyfr. Znak może również składać się z rysunków; symboli; przedmiotów trójwymiarowych, takich jak kształt i opakowanie produktu; znaków dźwiękowych, takich jak muzyka czy dźwięki; zapachów lub kolorów.

W Wielkiej Brytanii nie można jednak zarejestrować znaków towarowych, które opisują produkty lub usługi lub dowolne ich cechy; stały się zwyczajowe w danej branży; nie są odróżniające; są chronionymi emblematami; są obraźliwe; lub sprzeczne z prawem. Więcej informacji na ten temat pod adresem: <http://www.ipo.gov.uk/types/tm/t-about/t-what-is.htm>.

Aby dokonać zgłoszenia o rejestrację znaku towarowego, należy upewnić się, że znak towarowy ma postać odróżniającego słowa, logotypu, rysunku lub innego symbolu, który wyraźnie odróżnia określone towary i usługi od towarów i usług innych firm i sprawdzić, czy inny podmiot nie zarejestrował lub nie wnioskował już wcześniej o rejestrację podobnego znaku dla podobnych towarów lub usług. Następnie należy wypełnić formularz zgłoszeniowy dostępny na stronach IPO <http://www.ipo.gov.uk/types/tm/t-applying.htm>.

Należy też dokonać stosownej opłaty zgłoszeniowej, która pokrywa koszt badania zgłoszenia i 10-letni okres ochrony znaku towarowego. Przedłużenie okresu ochrony wiąże się z kolejnymi opłatami. Aktualna wysokość opłat jest dostępna na stronie www.ipo.gov.uk

Po złożeniu wniosku o rejestrację znak towarowy jest poddawany badaniu zgodnie z postanowieniami Ustawy o znakach towarowych (The Trade Marks Act). Znak zgodny z ww. postanowieniami jest publikowany w dzienniku znaków towarowych, aby umożliwić osobom trzecim zgłaszanie uwag lub sprzeciwów dotyczących jego rejestracji. Jeśli w ciągu pół roku nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń lub zostały one odrzucone, wydaje się świadectwo rejestracji, które jest gwarancją ochrony znaku towarowego.

Patenty

Kwestie związane z patentami reguluje ustawa o patentach (The Patents Act - 1977), dostępna pod adresem: <http://www.ipo.gov.uk/patentsact1977.pdf>.

Chcąc uzyskać w Wielkiej Brytanii patent, należy wypełnić formularz zgłoszeniowy - można go pobrać ze strony internetowej IPO. Więcej informacji pod adresem: <http://www.ipo.gov.uk/types/patent/p-applying/p-apply.htm>.

Zgłoszenie patentowe powinno zawierać opis wynalazku pozwalający na jego odtworzenie, rysunki przedstawiające jego budowę, skrót opisu patentowego (max 150 słów), zastrzeżenia patentowe definiujące zakres ochrony patentowej i oczywiście adres korespondencyjny. Zgłoszenie wniosku jest płatne. Wysokość aktualnych opłat na stronie internetowej IPO.

Uzyskanie patentu jest dość długotrwałym procesem. W ciągu 12 miesięcy od daty dokonania zgłoszenia przeprowadza się formalne badanie, w trakcie którego analizuje się opublikowane patenty i dokumenty w celu sprawdzenia, czy wynalazek spełnia kryteria nowości i poziomu wynalazczego. Po kolejnych sześciu miesiącach publikuje się ogłoszenie o zgłoszeniu wynalazku w biuletynie urzędu patentowego. W ciągu następnego pół roku należy złożyć wniosek o przeprowadzenie badania w celu identyfikacji potencjalnych nieprawidłowości.

Jeżeli nieprawidłowości mogą zostać usunięte, patent zostaje udzielony i opublikowany w poprawionej formie. Ochrona prawna wynikająca z patentu trwa 20 lat od dnia dokonania zgłoszenia lub zastrzeżenia prawa pierwszeństwa.

Prawo do wzoru przemysłowego

Ustawa o zarejestrowanych wzorach przemysłowych (The Registered Designs Act - 1949) dostępna pod adresem: <http://www.ipo.gov.uk/regdesignactchanges.pdf>.

Rejestracji podlegają wzory spełniające oba poniższe kryteria: muszą być nowe i muszą mieć indywidualny charakter. Więcej informacji na ten temat pod adresem: <http://www.ipo.gov.uk/types/designs>

Aby zarejestrować rysunki i modele, należy wypełnić formularz zgłoszeniowy. Formularz jest dostępny pod adresem: <http://www.ipo.gov.uk/df2a.pdf>.

Formularz można złożyć osobiście lub przesłać pocztą na adres Urzędu ds. Własności Intelektualnej: Intellectual Property Office, Concept House, Cardiff Road, Newport, South Wales, NP10 8QQ.

Formularz zgłoszeniowy musi zawierać kompletny zestaw ilustracji wzoru w postaci rysunków, fotografii lub - w szczególnych przypadkach (np. wzór na płaskiej powierzchni) - próbek. Zgłoszenie wiąże się z wniesieniem opłaty, która pokrywa koszty badania wniosku i 5-letniego okresu ochrony wzoru. Jej wniesienie nie gwarantuje jednak oczywiście rejestracji wzoru. Aktualne opłaty są dostępne na stronie: www.ipo.gov.uk.

Po otrzymaniu formularza zgłoszeniowego wraz z opłatą ekspert bada treść zgłoszenia i ocenia, czy wzór spełnia warunki rejestracji. Następnie (zwykle w ciągu dwu miesięcy od dokonania zgłoszenia) zgłaszający otrzyma informację na temat wyniku badania. W przypadku zgłoszenia przez urząd zastrzeżeń do wzoru, zgłaszający ma możliwość ustosunkowania się do tych zastrzeżeń.

Jeśli ekspert nie zgłosi zastrzeżeń do wzoru lub jeśli zgłaszający będzie w stanie skutecznie odpowiedzieć na zgłoszone zastrzeżenia, wzór jest rejestrowany w Brytyjskim Rejestrze Wzorów Użytkowych (UK Designs Register) i ogłaszany w Dzienniku Zarejestrowanych Wzorów Użytkowych (Registered Designs Journal).

Rejestracja wzoru trwa zwykle ok. trzy miesiące. Okres ochrony wzoru trwa pięć lat od daty rejestracji. Jeśli zgłaszający wyraża wolę przedłużenia ochrony, co pięć lat może wystąpić z wnioskiem o przedłużenie okresu ochronnego o kolejne pięć lat. Jednakże okres ochronny nie może być dłuższy niż 25 lat.

Naruszenie praw własności

Przestępczość związana z naruszeniami prawa własności intelektualnej została uregulowana w the Copyright Designs and Patents Act 1988. Zwraca się również uwagę, że nie wszystkie sprawy dotyczące prawa własności intelektualnej są prowadzone na drodze postępowania karnego, niekiedy wystarcza droga postępowania cywilnego.

Urząd ds. Własności Intelektualnej (IPO) zachęca strony do wyboru postępowania mediacyjnego zamiast postępowania przed sądem i świadczy usługi mediacyjne w takich sprawach. Strony mają prawo wybrać sobie mediatora. Przy IPO działa pewna liczba akredytowanych mediatorów. W celu uzyskania informacji należy skontaktować się z: Mediacja Pokój GY62, Concept House Cardiff Road, Newport, NP108QQ Telefon: 01633 811010 Adres e-mail: sas@ipo.gov.uk.

Dane kontaktowe do urzędu ds. Własności intelektualnej: The Intellectual Property Office Concept House Cardiff Road, Newport South Wales, NP10 8QQ Great Britain www.ipo.gov.uk, <http://www.ipo.gov.uk> enquiries@ipo.gov.uk + 44 (0) 8459 500 505.

Przestępczość przeciw własności intelektualnej nazywana jest w Wielkiej Brytanii również fałszerstwem albo piractwem. Fałszerstwo zostało zdefiniowane jako wytwarzanie, importowanie, dystrybucja i sprzedaż produktów, które zawierają znaki towarowe, umieszczone na nich bez pozwolenia, w celu uzyskania korzyści finansowej albo spowodowania straty u innego podmiotu.

Piractwo obejmuje kopiowanie, dystrybucję, importowanie oraz inne czynności dotyczące przedmiotów, których prawa autorskie zostały naruszone. Przy czym nie jest wymagane uzyskanie bezpośredniej korzyści ze sprzedaży.

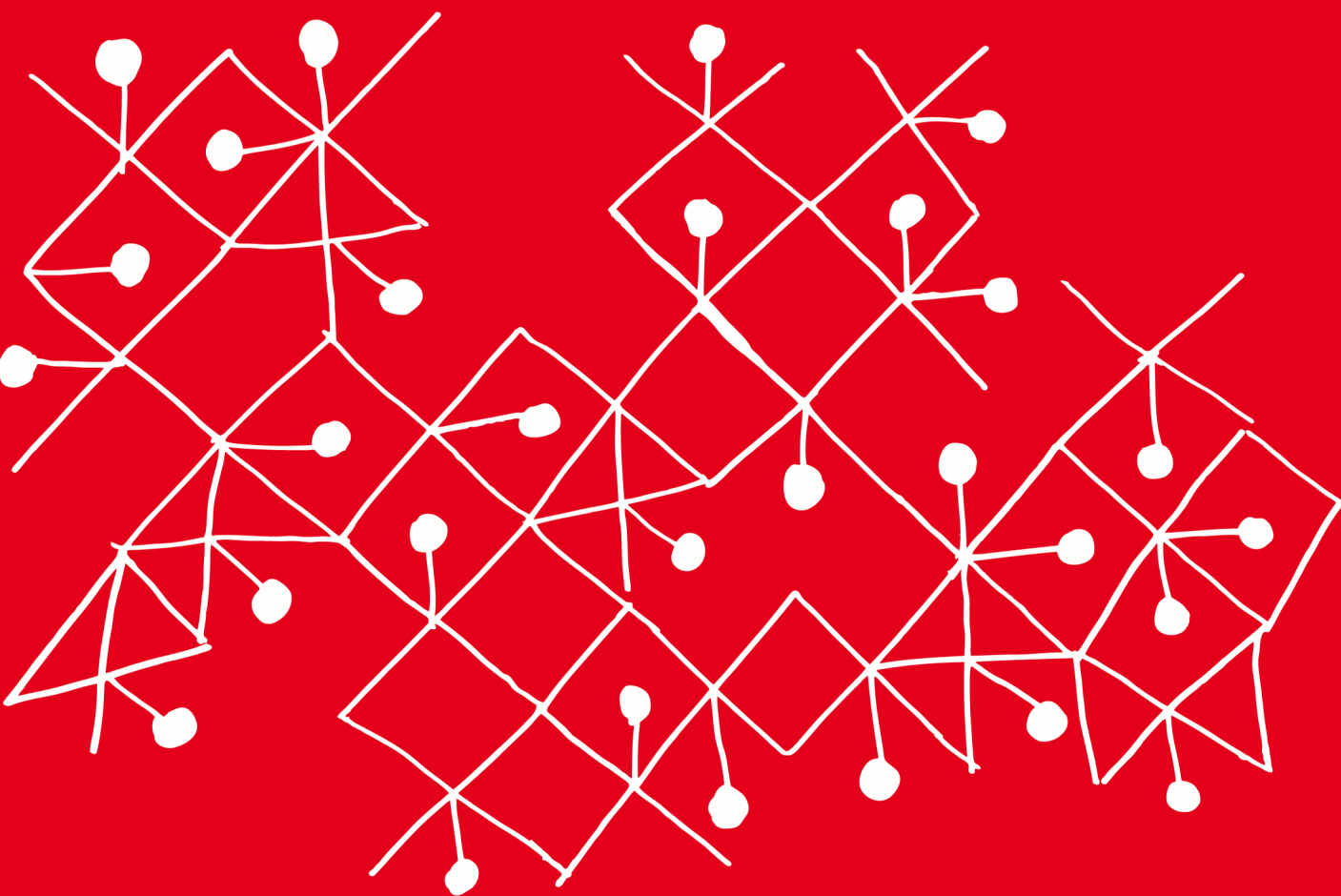
W razie wątpliwości co do tego, czy doszło do popełnienia przestępstwa z zakresu ochrony dobra jakim jest własność intelektualna, należy zgłosić tę wątpliwość lokalnym służbom zajmującym się tymi zagadnieniami poprzez Citizens Advice Bureau albo anonimowo dokonać zgłoszenia takim organizacjom jak CrimeStoppers albo Action Fraud.

Bardzo często osoby popełniające przestępstwa przeciwko własności intelektualnej zaangażowane są również w inną przestępczość np. przestępstwa narkotykowe czy handel ludźmi. W związku z tym niezmiernie ważne jest to, aby zgłaszać każdy fakt naruszenia prawa własności intelektualnej.

Prawo

Prawo brytyjskie w tej kwestii regulowane jest przepisami Copyright, Designs and Patents Act 1988, którego większość przepisów weszła w życie 1 sierpnia 1989, pozostałe zaś zaczęły obowiązywać w 1990 i 1991 r. Zmiany dokonywane w prawie własności intelektualnej i przemysłowej od tamtego czasu dokonywane były przede wszystkim w celu implementacji dyrektyw unijnych.

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego